

JUSTITSMINISTERIET

Dato:
Kontor: Straffuldhedskontoret
Sagsbeh: KTO
Sæsnr.: 2013-0035-0174
Politi- og Strafferetsafdelingen

UDKAST TIL TALE

til brug for besvarelsen af samrådsspørgsmål AØ og andet led (markeret med understregning) af samrådsspørgsmål AÅ fra Folketingets Retsudvalg torsdag den 22. august 2013

Samrådsspørgsmål AØ:

"Ministeren bedes redegøre for indholdet af de forslag fra Rigsadvokaten, der ligger bag ministeriets overvejelser om en generel revision af udgangsbekendtgørelsen, samt oplyse hvornår en revision vil blive igangsat og forventes at være færdig, jf. ministerens svar på REU alm. del – spørgsmål 555."

Samrådsspørgsmål AÅ:

"Hvilke initiativer vil ministeren tage for at stramme op på sikkerheden på de retspsykiatriske afdelinger, herunder særligt retspsykiatrisk afdeling i Risskov, for at forhindre, at der sker flugt under udgang fra retspsykiatriske afdelinger, og vil ministeren i den forbindelse sikre, at farlige forbrydere ikke fremover bevilges udgang kort tid efter, at de har modtaget deres dom?"

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

[Baggrunden for opdelingen af spørgsmål AÅ er, at udgangsbekendtgørelsen hører under Justitsministeriets område, mens spørgsmål vedrørende sikkerheden på de retspsykiatriske afdelinger overordnet henhører under ministeren for sundhed og forebyggelse.]

Spørgsmålene er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

[Indledning]

1. Jeg er blevet bedt om at redegøre for indholdet af nogle forslag fra Rigsadvokaten til ændring af den bekendtgørelse, der finder anvendelse, når der gives udgangstilladelse til personer, som er anbragt i hospital eller institution i henhold til en strafferetlig afgørelse.

Efter aftale med ministeren for sundhed og forebyggelse vil jeg i forbindelse med besvarelsen af spørgsmål AØ også besvare den anden del af spørgsmål AÅ.

Anden del vedrører spørgsmålet om, hvorvidt visse grupper af domsbragte skal afskæres fra udgang i en periode efter domsafsigelse, og jeg vil besvare denne del af spørgsmålet i forbindelse med min gennemgang af behovet for ændringer af bekendtgørelsens regler.

[Baggrund]

2. Bekendtgørelsen, som vi drøfter i dag, omfatter udgangstilladelse til blandt andet lovovertrædere, der på grund af sindslidelse eller som følge af vidtgående psykisk handicap er dømt til anbringelse i hospital eller institution.

Hovedprincippet i bekendtgørelsen er, at henholdsvis hospitalets overlæge eller kommunen kan give visse mere begrænsede tilladelser til fravær, mens anklagemyndigheden kan give videregående tilladelser, f.eks. til weekendophold.

Baggrunden for Rigsadvokatens forslag til justeringer af bekendtgørelsen er, at Justitsministeriet tidligere har anmodet Rigsadvokaten om at vurdere behovet for yderligere vejledning om eller præcisering af de procedurer, der skal følges i forbindelse med afgørelser efter udgangsbekendtgørelsen.

I forlængelse heraf afgav Rigsadvokaten ved brev af 23. november 2009 en udtalelse til Justitsministeriet.

[Forslagene fra Rigsadvokaten]

3. Det fremgår af udtalelsen, at det er Rigsadvokatens indtryk, at bekendtgørelsen er blevet administreret i overensstemmelse med dens formål, og at der kun sjældent er sket misbrug af udgangstilladelser.

Derudover har Rigsadvokaten peget på, at flere af udgangsbekendtgørelsens bestemmelser i praksis giver anledning til fortolkningstvivl, og at det derfor kunne være hensigtsmæssigt med en præcisering af disse bestemmelser.

Udtalelsen fra Rigsadvokaten indeholder en række forslag, men Rigsadvokaten har oplyst, at flere af forslagene ikke længere er aktuelle.

Det skyldes, at der med virkning fra 1. januar 2013 er sket en ændring af udgangsbekendtgørelsen som følge af statsadvokatreformen. Statsadvokatreformen indebærer i denne sammenhæng bl.a., at de sager om udgangstilladelse, som hidtil blev behandlet af Rigsadvokaten, fremover behandles af statsadvokaterne i 1. instans.

Jeg vil holde mig til at redegøre for de forslag, som efter Rigsadvokatens opfattelse stadig er aktuelle.

Det drejer sig om 3 områder, hvor Rigsadvokaten har peget på, at bekendtgørelsen kunne trænge til en nærmere præcisering.

Det første drejer sig om rækkevidden af henholdsvis den psykiatriske overlæges og kommunens kompetence til at meddele udgangstilladelse.

Det er kort fortalt sådan, at når det drejer sig om personer, der er dømt til anbringelse i hospital eller sygehusafdeling for sindslidende, så ligger kompetencen til at meddele udgangstilladelse i visse tilfælde hos overlægen.

Og når det drejer sig om personer, der er dømt til anbringelse i institution for personer med vidtgående psykiske handicap, så ligger kompetencen i visse tilfælde hos kommunen.

Efter udgangsbekendtgørelsen kan overlægen og kommunen blandt andet træffe afgørelse om udgang uden for hospitalets eller institutionens område af højst 3 timers varighed inden for samme døgn.

Her har Rigsadvokaten peget på, at det kunne være nyttigt at få præciser, om bestemmelsen alene giver overlægen og kommunen kompetence til at meddele *enkeltstående* tilladelser – altså fra gang til gang – eller om kompetencen også omfatter *generelle* tilladelser.

For det andet har Rigsadvokaten peget på, at der – for så vidt angår overlægens kompetence til at træffe afgørelse om udgang uden for hospitalets område af højst 3 timers varighed inden for samme døgn – kan rejses tvivl om, hvorvidt der er tale om ledsaget eller uledsaget udgang.

Rigsadvokaten har anført, at det er hans opfattelse, at bestemmelsen omfatter uledsagede udgange, og at man kunne overveje at præcisere dette.

For det tredje har Rigsadvokaten peget på, at der – for så vidt angår en af de bestemmelser i bekendtgørelsen, hvor der udtrykkeligt står, at der er tale om ledsaget udgang – kan rejses tvivl om, hvilken form for ledsagelse, der så stilles krav om.

Det drejer sig nærmere bestemt om en bestemmelse i bekendtgørelsen, hvorefter overlægen kan træffe afgørelse om udgang med ledsagelse uden for hospitalets område af mere end 3 timers varighed uden overnatning, når tilladelserne gives enkeltvis.

Rigsadvokaten har her peget på, at det ikke fremgår klart af bekendtgørelsen, hvilken form for ledsagelse der stilles krav om.

Det er således ikke præciseret, om ledsagelse skal ske ved en eller flere medarbejdere på hospitalet, eller om ledsagelse også kan ske ved f.eks. en bistandsværgen eller et familiemedlem.

På den baggrund har Rigsadvokaten givet udtryk for, at det kunne være hensigtsmæssigt at præcisere og udbygge bekendtgørelsens bestemmelser om ledsagelse.

[Justitsministeriets revision af udgangsbekendtgørelsen]

4. Jeg kan endvidere oplyse, at Justitsministeriet er i gang med at overveje, i hvilket omfang Rigsadvokatens forslag skal gennemføres.

Det er min forventning, at en ændring af bekendtgørelsen vil kunne være klar primo 2014.

En eventuel revision skal i øvrigt ske efter forhandling med sundheds- og forebyggelsesministeren og social-, børne- og integrationsministeren, da bekendtgørelsen vedrører forhold inden for disse ministerområder.

Jeg vil også drøfte spørgsmålet med Rigsadvokaten, og i den forbindelse vil jeg høre Rigsadvokaten, om der eventuelt kan være behov for yderligere justeringer i forhold til de forslag, som man allerede er kommet med.

[Svar på andet led i spørgsmål AÅ]

5. Afslutningsvis vil jeg som svar på andet led af spørgsmål AÅ sige, at vi naturligvis skal indrette vores regler sådan, at vi – så vidt det overhovedet er muligt – undgår, at der sker flugt under udgang fra retspsykiatriske afdelinger.

Det fremgår allerede af udgangsbekendtgørelsen, at der ved en afgørelse om udgang skal lægges vægt på retssikkerheden – og herunder på de forhold, som har gjort, at man har brugt en anbringelsesdom i stedet for mindre indgribende foranstaltninger.

Og som jeg var inde på, fremgår det af Rigsadvokatens udtalelse, at det er Rigsadvokatens indtryk, at der kun sjældent er sket misbrug af udgangstilladelser, som er meddelt i medfør af udgangsbekendtgørelsen.

På den baggrund har der efter Justitsministeriets vurdering ikke umiddelbart været behov for en stramning af reglerne ved for eksempel at indføre en karenperiode, hvorefter der ikke kan meddeles udgang i den første periode efter en anbringelse.

I forbindelse med en eventuel revision af bekendtgørelsen må man dog se åbent på om reglerne fungerer som de skal.

Som nævnt skal både Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse, Social-, Børne- og Integrationsministeriet og Rigsadvokaten inddrages i overvejelserne omkring en revision af bekendtgørelsen.

Justitsministeriet vil i den forbindelse tillige drøfte spørgsmålet om en eventuel stramning af reglerne med de nævnte myndigheder, herunder om der er grund til at afskære muligheden for udgang i en periode efter anbringelsen.

Som nævnt er det Justitsministeriets vurdering, at der ikke umiddelbart er behov for en sådan stramning af reglerne, men jeg vil orientere Retsudvalget om resultaterne af vores overvejelser, når disse foreligger – uanset resultatet.

Tak for ordet.